

NORWEGIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NORVEGIEN A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NORUEGO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)
Lundi 10 mai 2004 (après-midi)
Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- The Bokmål version is followed by the Nynorsk version.
- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Choose either the Bokmål version or the Nynorsk version.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- La version en Bokmål est suivie de la version en Nynorsk.
- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Choisissez ou la version en Bokmål ou la version en Nynorsk.
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- La versión en Bokmål es seguida por la versión en Nynorsk.
- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Elija la versión en Bokmål o la versión en Nynorsk.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

NORWEGIAN A1 – BOKMÅL VERSION

NORVEGIEN A1 – VERSION EN BOKMÅL

NORUEGO A1 – VERSIÓN EN BOKMÅL

Skriv en kommentar til **en** av de følgende tekstene:

1. (a)

Fikserbilder

Hvordan skal jeg kunne fortelle om barndom, jeg som ikke har noen, ikke en slik sammenhengende barndom med episoder som kjeder seg sammen og med lange replikkvekslinger der alle pussige uttrykk og viktige meldinger er med? Andre har barndommer der til og med jeg dukker opp og sier og gjør ting som ikke finnes i mine
5 glimt fra den andre siden av tiden.

Mine glimt kommer igjen og er alltid de samme, som da jeg var seks år og gikk opp trappen til sykehuset for å ta mandlene og ikke gråt. En veldig trapp med mange trinn, mor og jeg går opp midt på. Jeg har lovet å være flink. Vi går uavbrutt og når aldri opp til toppen av trappen. Lang tid etter våknet jeg av narkosen, og alle forklarte at mor ikke fikk
10 komme inn, jeg kunne gråte når hun gikk. En dukke med stive armer og sint celluloidansikt¹ ble lagt ned i sengen i stedet, mor var et øyeblikk i dørsprekken og vinket og lot som hun var glad i meg. Siden var jeg alene i verden og gråt og kastet opp og hadde vondt i halsen. Det ble ikke så viktig for meg å reise hjem igjen fra sykehuset, jeg var visst ekstra lenge på grunn av en influensa hjemme. De hentet meg hjem til slutt, da
15 hadde jeg nesten glemt dem og vaktet meg vel for å tro på det mor lovte og gråt aldri.

En dag var leiligheten full av mennesker som sa adjø til far. Han skulle til Statene og være borte lenge. Han løftet meg opp, de lange beina mine rakk nesten ned på gulvet. ”Er du trist for at jeg skal reise?” Far kunne bli lei seg om han trodde jeg var lei meg. ”Jeg har så mange andre venner, jeg, far,” sa jeg. Så hadde jeg ikke noen far lenger heller.

20 To fotografier har samme ansikt, hittebarn i grå, hjemmesydd kåpe, en lillesøster ved siden av med rundt fjes. Hun ler. Jeg ser mørkt på betrakteren, en hånd på armlenet og hodet bakover, strikken på en brun ullbukse så vidt synlig. Et blekt alvorlig ansikt som aldri tilga noe som helst.

Hittebarn var jeg fortsatt på danseskolen, men det var så mangt vi kunne få tiden til å gå
25 med mens vi ventet. Noen gutter foretrakk oss. Det var de usikre, de som ikke kunne kjempe med de kjekke om jentene med store bryst og smale midjer. Jeg hadde også flate sko og utskrådd filtskjørt, men det hang mer rett ned, akkurat som armene og håret. ”Geleen” har hender som glir i mine mens vi danser og danser. ”Hesten” lener seg innpå meg og ser ut som han vil tygge på meg med de store tennene sine. Det tydeligste bildet
30 holder meg fast i sterkt lys på benken ved veggen. Jeg kan ikke forlate den, og jeg kan heller ikke holde ut å sitte der så synlig. Om jeg reiser meg og går over gulvet ut, vil musikken stoppe opp, de andres bein stanse opp midt i et trinn og blikkene fikseres. Jeg prøver å skjule skammen for det gule lyset, og ingenting tar noensinne slutt.

35 De som kom på skolen med sugemerker på halsen, levde farligere enn oss andre, de kastet seg ut i kjønnslivet bak drivhuset til Pedersen så snart det ble bart. Mens jeg leste Frank Yerbys² pirrende skildringer av slaveavl på brune lærbenker med smekre, svarte kvinner og sterke, svarte menn, og mine foreldre ga bort en rekke bøker jeg allerede hadde rukket å lese, ble jevnaldrende til min gru besvangret i nattlig sommerlys og forsvant ut av barndommen. Det var enklere å se film med Debbie Reynolds³ i gul oljehyre. Jeg stepper
40 for alltid på verandaen etterpå og lurar på om noen kan bli forelsket i meg. Kanskje var det jeg som hadde gul oljehyre, det regnet i alle fall.

På konfirmasjonsbildet har jeg rosa pumps med høye heler, hansker og hatt. Jeg ser uglad ut og holder hodet litt bakover for at haken ikke skal bli så lang på bildet. De nye krøllene er omhyggelig tilrettelagt under hatten, og hele kroppen er anspent av å være voksen.
45 [...]

Sissel Lie: Fra *Tigersmil* (1986)

¹ celluloid – et plastlignende materiale

² Frank Yerby – amerikansk forfatter som skrev bestsellerromaner om svarte i USA

³ Debbie Reynolds – amerikansk filmskuespiller

- Kommentér tittelen og hva den har å si for forståelsen av teksten.
- Hvordan vil du beskrive forholdet mellom den voksne fortelleren og barnet hun forteller om?
- Hva sier fortellingen oss om hvordan et barn kan oppleve sin egen oppvekst?

1. (b)

Tinden

Han har vore der
heile tida.

Då du sleit deg gjennom låglendet i går,
mil etter vonlause miler,
5 då du lyfte heile myra med føtene
og auga ditt aldri fann feste,
då stod *han* der, på sitt stelle,
ævekvit,
og leika seg med letene i solnedgangen.

10 Då du gret innunder brekkene i natt,
brotten av dine øydde steg
og av den vonde vanmakt i deg sjølv,
stod *han* med ei stjerne på aksla si,
trygg i einsleg kraft,
15 og såg langt over viddene
inn i noko som er større
jamvel enn han.

Og no helsar han deg, oppkomen.
Veldig framfor deg,
20 med skuggen frå-flerra
og sollyset rislande etter sidene
helsar han deg: *Her!* –
tinden, som aldri såg deg
og aldri visste du fanst,
25 som berre lever inni deg,
så lenge ditt hjarta slår
og auga ditt evlar¹ å lyfta seg
enno ein gong or sin veikskap
dit.

Sigmund Skard: Fra *Haustraun* (1966)

¹ evlar – greier, evner

- Hva har det å si for din oppfatning av diktet at forfatteren bruker “tinden” som det mest sentrale bildet?
- Gjør greie for de poetiske virkemidlene som forfatteren bruker for å uttrykke temaet i diktet.
- Hva er din kommentar til det budskapet forfatteren presenterer?

NORWEGIAN A1 – NYNORSK VERSION
NORVEGIEN A1 – VERSION EN NYNORSK
NORUEGO A1 – VERSIÓN EN NYNORSK

Skriv ein kommentar til *ein* av dei følgjande tekstane:

1. (a)

Fikserbilder

Hvordan skal jeg kunne fortelle om barndom, jeg som ikke har noen, ikke en slik sammenhengende barndom med episoder som kjeder seg sammen og med lange replikkvekslinger der alle pussige uttrykk og viktige meldinger er med? Andre har barndommer der til og med jeg dukker opp og sier og gjør ting som ikke finnes i mine
5 glimt fra den andre siden av tiden.

Mine glimt kommer igjen og er alltid de samme, som da jeg var seks år og gikk opp trappen til sykehuset for å ta mandlene og ikke gråt. En veldig trapp med mange trinn, mor og jeg går opp midt på. Jeg har lovet å være flink. Vi går uavbrutt og når aldri opp til toppen av trappen. Lang tid etter våknet jeg av narkosen, og alle forklarte at mor ikke fikk
10 komme inn, jeg kunne gråte når hun gikk. En dukke med stive armer og sint celluloidansikt¹ ble lagt ned i sengen i stedet, mor var et øyeblikk i dørsprekken og vinket og lot som hun var glad i meg. Siden var jeg alene i verden og gråt og kastet opp og hadde vondt i halsen. Det ble ikke så viktig for meg å reise hjem igjen fra sykehuset, jeg var visst ekstra lenge på grunn av en influensa hjemme. De hentet meg hjem til slutt, da
15 hadde jeg nesten glemt dem og vaktet meg vel for å tro på det mor lovte og gråt aldri.

En dag var leiligheten full av mennesker som sa adjø til far. Han skulle til Statene og være borte lenge. Han løftet meg opp, de lange beina mine rakk nesten ned på gulvet. “Er du trist for at jeg skal reise?” Far kunne bli lei seg om han trodde jeg var lei meg. “Jeg har så mange andre venner, jeg, far,” sa jeg. Så hadde jeg ikke noen far lenger heller.

20 To fotografier har samme ansikt, hittebarn i grå, hjemmesydd kåpe, en lillesøster ved siden av med rundt fjes. Hun ler. Jeg ser mørkt på betrakteren, en hånd på armlenet og hodet bakover, strikken på en brun ullbukse så vidt synlig. Et blekt alvorlig ansikt som aldri tilga noe som helst.

Hittebarn var jeg fortsatt på danseskolen, men det var så mangt vi kunne få tiden til å gå
25 med mens vi ventet. Noen gutter foretrakk oss. Det var de usikre, de som ikke kunne kjempe med de kjekke om jentene med store bryst og smale midjer. Jeg hadde også flate sko og utskrådd filtskjørt, men det hang mer rett ned, akkurat som armene og håret. “Geleen” har hender som glir i mine mens vi danser og danser. “Hesten” lener seg innpå meg og ser ut som han vil tygge på meg med de store tennene sine. Det tydeligste bildet
30 holder meg fast i sterkt lys på benken ved veggen. Jeg kan ikke forlate den, og jeg kan heller ikke holde ut å sitte der så synlig. Om jeg reiser meg og går over gulvet ut, vil musikken stoppe opp, de andres bein stanse opp midt i et trinn og blikkene fikseres. Jeg prøver å skjule skammen for det gule lyset, og ingenting tar noensinne slutt.

35 De som kom på skolen med sugemerker på halsen, levde farligere enn oss andre, de kastet seg ut i kjønnslivet bak drivhuset til Pedersen så snart det ble bart. Mens jeg leste Frank Yerbys² pirrende skildringer av slaveavl på brune lærbenker med smekre, svarte kvinner og sterke, svarte menn, og mine foreldre ga bort en rekke bøker jeg allerede hadde rukket å lese, ble jevnaldrende til min gru besvangret i nattlig sommerlys og forsvant ut av barndommen. Det var enklere å se film med Debbie Reynolds³ i gul oljehyre. Jeg stepper 40 for alltid på verandaen etterpå og lurar på om noen kan bli forelsket i meg. Kanskje var det jeg som hadde gul oljehyre, det regnet i alle fall.

På konfirmasjonsbildet har jeg rosa pumps med høye heler, hansker og hatt. Jeg ser uglied ut og holder hodet litt bakover for at haken ikke skal bli så lang på bildet. De nye krøllene er omhyggelig tilrettelagt under hatten, og hele kroppen er anspent av å være voksen. 45 [...]

Sissel Lie: Frå *Tigersmil* (1986)

¹ celluloid – eit plastliknande materiale

² Frank Yerby – amerikansk forfattar som skreiv bestseljarromanar om svarte i USA

³ Debbie Reynolds – amerikansk filmskodespelar

- Kommentér tittelen og kva han har å seie for forståinga av teksten.
- Korleis vil du skildre forholdet mellom den vaksne forteljaren og barnet ho fortel om?
- Kva seier forteljinga oss om korleis eit barn kan oppleve sin eigen oppvekst?

1. (b)

Tinden

Han har vore der
heile tida.

Då du sleit deg gjennom låglendet i går,
mil etter vonlause miler,
5 då du lyfte heile myra med føtene
og auga ditt aldri fann feste,
då stod *han* der, på sitt stelle,
ævekvit,
og leika seg med letene i solnedgangen.

10 Då du gret innunder brekkene i natt,
broten av dine øydde steg
og av den vonde vanmakt i deg sjølv,
stod *han* med ei stjerne på aksla si,
trygg i einsleg kraft,
15 og såg langt over viddene
inn i noko som er større
jamvel enn han.

Og no helsar han deg, oppkomen.
Veldig framfor deg,
20 med skuggen frå-flerra
og sollyset rislande etter sidene
helsar han deg: *Her!* –
tinden, som aldri såg deg
og aldri visste du fanst,
25 som berre lever inni deg,
så lenge ditt hjarta slår
og auga ditt evlar¹ å lyfta seg
enno ein gong or sin veikskap
dit.

Sigmund Skard: Frå *Haustraun* (1966)

¹ evlar – greier, evnar

- Kva har det å seie for di forståing av diktet at forfattaren bruker “tinden” som det mest sentrale biletet?
- Gjer greie for dei poetiske verkemidla som forfattaren bruker for å uttrykkje temaet i diktet.
- Kva er din kommentar til den budskapet forfattaren presenterer?